

نام و نام خانوادگی:

زمان برگزاری: ۱۵ دقیقه

نام آزمون: فلسفه ۱۲ درس ۶ تستی

تاریخ آزمون:

۱ چرا برتراند راسل (فیلسوف انگلیسی قرن بیستم) برهان امتناع تسلسل علل را باطل می‌داند؟

- ۱ اگر موجود بی‌علت می‌تواند وجود داشته باشد، فرقی میان خدا و جهان نیست که کدام را علت‌العلل بدانیم.
- ۲ اگر موجود بی‌علت می‌تواند وجود داشته باشد، نیازی به خدا نیست.
- ۳ اگر موجود بی‌علت می‌تواند وجود داشته باشد، علت‌العلل بودن فقط در انحصار خداست.
- ۴ اگر موجود بی‌علت می‌تواند وجود داشته باشد، سوال «چه کسی خداوند را آفریده است؟» بی‌معناست.

۲ در نهایت سلسله موجودات معلول برای وجود نیازمند چیست؟

- ۱ منتهای بودن
- ۲ نامتناهی بودن
- ۳ منتهی شدن به موجودی که علت نیست.
- ۴ منتهی شدن به موجودی که معلول نیست.

۳ وجود خدا در برهان دکارت علت ایجاد و در برهان امکان و وجوب سینوی علت ایجاد است.

- ۱ همه ماهیات - همه ماهیات
- ۲ یک ماهیت - همه ماهیات
- ۳ یک ماهیت - یک ماهیت
- ۴ همه ماهیات - یک ماهیت

۴ کدام عبارت، اصطلاح «تسلسل علل نامتناهی» را به درستی توضیح می‌دهد؟

- ۱ هر موجودی معلول علتی و آن علت، معلول علتی دیگر باشد.
- ۲ علل و معلول‌های مترتب برهم، منتهی به هیچ معلول غیرعلتی نشوند.
- ۳ علل و معلول‌های مترتب برهم، منتهی به هیچ علت غیرمعلولی نشوند.
- ۴ موجودات بی‌شماری وجود داشته باشند که با یکدیگر رابطه علی دارند.

۵ ابن سینا چه چیزی را نتیجه عشق در مخلوقات می‌داند؟

- ۱ گریزان شدن از بدی‌ها
- ۲ اشتیاق یافتن به کمالات
- ۳ جاری شدن عشق الهی
- ۴ تداوم و بقای ممکنات

۶ کدام گزینه درباره استدلال ابن سینا در اثبات وجود خدا درست است؟

- ۱ موجودات جهان در ذات خود نسبت به وجود و عدم، مساوی نیستند.
- ۲ واجب‌الوجود بالذات برای موجود شدن نیازمند علت است.
- ۳ واجب‌الوجود بالذات یعنی موجودی که وجود، ذاتی او باشد.
- ۴ موجودات این جهان به ممکن‌الوجود بالذات برای موجود شدن نیازمند هستند.

۷ ابن سینا کدام یک از موارد زیر را از آثار عشق بر ممکنات نمی‌داند؟

- ۱ ابقای حیات آن‌ها
- ۲ گریختن از بدی‌ها
- ۳ هدفمند ساختن آن‌ها
- ۴ اشتیاق به کمالات

۸ عشق از نظر ابن سینا چیست؟

- ۱ رابطه وجودی
- ۲ اشتیاق فطری
- ۳ بقای موجودات
- ۴ حقیقت وجود

۹ بحث فیلسوف وقتی فلسفی است که:

- ۱ مقید به دین خاصی مانند اسلام و مسیح نباشد.
- ۲ درباره موضوعات دینی بحث فلسفی نکند.
- ۳ از روش فلسفی (استدلال عقلی) تجاوز نکند.
- ۴ موضوعش صرفاً «هستی» باشد.

۱۰ کدام یک، از مقدمات برهان فارابی بر اثبات خدا شمرده نمی‌شود؟

- ۱ فقط در صورتی که علت وجود داشته باشد، معلوم هم هست.
- ۲ ممکن است یک علت، در عین حال معلول هم باشد.
- ۳ هرچه که واقعیت دارد، باید دارای علتی باشد.
- ۴ بی‌شک، موجوداتی در جهان وجود دارند.

۱۱ کدام عبارت، وجه تمایز برهان خاص ابن سینا و ملاصدرا را در اثبات خدا، به نحو دقیق تری بیان می کند؟

- ۱ ملاصدرا برخلاف ابن سینا، ماهیت را نسبت به وجود و عدم علی السویه نمی داند.
- ۲ ابن سینا از رابطه میان علت و معلول استفاده می کند و ملاصدرا از رابطه بی نیاز و نیازمند.
- ۳ ابن سینا از تساوی موجودات نسبت به وجود و عدم می گوید و ملاصدرا از فقر آنها نسبت به غنی بالذات.
- ۴ ملاصدرا هستی موجود را عین وابستگی او می داند و ابن سینا تساوی ذات موجود نسبت به وجود و عدم را ملاک نیازش.

۱۲ با توجه به استدلال فارابی، کدام گزینه نادرست است؟

- ۱ اگر تعداد علت‌ها بخواهد بی نهایت باشد، به معنی آن است که باید بی نهایت پدیده موجود باشد تا نوبت به معلول پیش روی ما برسد و چنین چیزی امکان پذیر نیست.
- ۲ سلسله علت‌های این جهان منتهی به علتی می شود که خودش نیازمند به علت نیست و تسلسل علل نامتناهی امری محال است.
- ۳ در جهان پیرامون ما اشیایی هستند که وجودشان از خودشان نیست و معلول چیزهای دیگرند.
- ۴ هر چیزی که وجودش از خودش باشد، علتی مقدم بر خود دارد که به او وجود می دهد. یعنی، فقط در صورتی که علت موجود باشد، معلول هم موجود خواهد بود.

۱۳ مفهوم «طرف» در برهان وسط و طرف به کدام مورد اشاره دارد؟

- ۱ حد وسط
- ۲ علت‌العلل
- ۳ علت ناقصه
- ۴ ممکن‌الوجود بالذات

۱۴ در برهان اسدّ و اخصر کدام مورد مشاهده نمی شود؟

- ۱ تقدم ذاتی علت بر معلول
- ۲ نامحسوس بودن برخی علت‌ها
- ۳ سلسله علت‌ها و معلول‌ها ابتدا دارد.
- ۴ موجود بدون علت نداریم.

۱۵ درباره «ذات نایافته از هستی بخش کی تواند که شود هستی بخش» می توان گفت

- ۱ موجودات پیرامون ما وجودشان عین نیاز و فقر است.
- ۲ علت بقای عالم هستی ذات الهی است.
- ۳ وجود بی نیاز علت وجودی می خواهد.
- ۴ اثبات وجود خدا به لحاظ عقلی ممکن است.

۱۶ کدام عبارت درست است؟

- ۱ براساس قاعده علیّت، هر چیزی باید علتی داشته باشد.
- ۲ اساس برهان فارابی در اثبات خدا، تقدم علت بر معلول است.
- ۳ نتیجه برهان وجوب و امکان، تقسیم واجب‌الوجود به بالذات و بالغیر است.
- ۴ تسلسل علل نامتناهی یعنی موجودات زیادی وجود داشته باشند که با یکدیگر رابطه علی دارند.

۱۷ کدام فیلسوف وابسته بودن و نیازمندی موجودات را «امکان فقری» نامید؟

- ۱ ملاصدرا
- ۲ سهروردی
- ۳ ابن سینا
- ۴ میرداماد

۱۸ این عبارت از کیست؟

«همین اشتیاق ذاتی و ذوق فطری را که سبب بقای ممکنات و مخلوقات است، عشق می نامیم.»

- ۱ ملاصدرا
- ۲ سهروردی
- ۳ ابن سینا
- ۴ شیخ بهایی

۱۹ کدام گزینه دیدگاه ابن سینا را درباره «عشق» به درستی بیان کرده است؟

- ۱ عشق سبب بقای ممکنات و مخلوقات است که مشتاق کمالات و خیرات و گریزان از بدی‌ها هستند.
- ۲ عشق همان اشتیاق ذاتی و ذوق فطری مخصوص انسان است که او را به کمالات و خیرات می کشاند.
- ۳ عشق، شوق عارفانه میان انسان و خداوند است که سبب جذب انسان به سوی خدا می شود.
- ۴ از طریق عقل و فلسفه، میان انسان با خداوند عشق و الفت و محبت ایجاد می شود.

۲۰ کدام گزینه از معیارهای زندگی معنادار برای یک فیلسوف الهی نیست؟

- ۱ به کمک عقل و منطق خدا را اثبات کند.
- ۲ انسان را موجودی هدفمند بشناسد.
- ۳ آرمان‌های مقدس و فراتر از زندگی مادی را معتبر و درست بداند.
- ۴ در برابر یک وجود متعالی و برتر احساس تعهد و مسئولیت داشته باشد.

پاسخنامه تشریحی

۱) ما در ابطال تسلسل می‌گوییم که وجود علت‌العلل شرط تحقق سلسله موجودات است و اگر این سلسله نامتناهی باشد، هیچ چیز به وجود نخواهد آمد؛ اما راسل می‌گوید که چرا این سلسله در خدا توقف یابد؛ اگر بناست فرض کنیم سلسله باید به موجودی بدون علت ختم شود، آن موجود به همان اندازه که ممکن است خدا باشد، می‌تواند خود همین جهان باشد.

۲) سلسله موجودات معلول نهایتاً نیازمند موجودی است که معلول نباشد. ۱ ۲ ۳ ۴

۳) در برهان دکارت وجود خداوند علت ایجاد مفهوم خداوند است. ۱ ۲ ۳ ۴

در برهان سینوی وجود خداوند علت یا شرط ایجاد همه ماهیات ممکنه است.

۴) اگر سلسله علت‌ها بخواهد تا بی‌نهایت پیش برود، یعنی منتهی به علتی نشود که معلول دیگری نباشد، تسلسل علل نامتناهی، پیش می‌آید. ۱ ۲ ۳ ۴

۵) ابن‌سینا در رساله‌ای که درباره عشق نوشته است، می‌گوید: «هر یک از ممکنات به واسطه حقیقت وجودش، همیشه مشتاق کمالات و خیرات است و بر حسب فطرت خود از بدی‌ها گریزان. همین اشتیاق ذاتی و ذوق فطری را که سبب بقای ممکنات و مخلوقات است، عشق می‌نامیم»

۶) بررسی سایر گزینه‌ها: ۱ ۲ ۳ ۴

گزینه ۱: موجودات جهان در ذات خود نسبت به وجود و عدم مساوی هستند.

گزینه ۲: ممکن‌الوجود بالذات برای موجود شدن نیازمند علت است.

گزینه ۴: موجودات این جهان به واجب‌الوجود بالذات برای موجود شدن نیازمند هستند.

۷) ابن‌سینا: «هریک از ممکنات به واسطه حقیقت وجودش، همیشه مشتاق کمالات و خیرات است و بر حسب فطرت خود از بدی‌ها گریزان. همین اشتیاق ذاتی و ذوق فطری را که سبب بقای ممکنات و مخلوقات است، عشق می‌نامیم»

۸) ابن‌سینا اشتیاق ذاتی و ذوق فطری را که سبب بقای ممکنات و مخلوقات است، عشق می‌نامد. ۱ ۲ ۳ ۴

۹) بحث فیلسوف (خواه مسلمان، خواه مسیحی و خواه پیرو هر مسلک دیگر) تا وقتی فلسفی است که از روش فلسفی یعنی استدلال عقلی محض تجاوز نکند.

۱۰) مقدمه دوم استدلال فارابی به این شرح است: «هر چیزی که وجودش از خودش نباشد (معلول باشد) علتی مقدم بر خود دارد که به او وجود می‌دهد»؛ پس تنها

معلول‌ها دارای علت هستند، نه همه واقعیت‌ها. خداوند واقعی است که وجود از جانب خودش است و علتی مقدم بر خود ندارد. در کادر «بررسی» درس ۶ کتاب درسی روی این موضوع تأکید زیادی شده است؛ چرا که برتراند راسل (فیلسوف انگلیسی قرن بیستم) هم چنین نتیجه اشتباهی را از استدلال فارابی برداشت کرده بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- گزینه ۱: نتیجه مقدمه دوم استدلال فارابی است.

- گزینه ۲: با هیچ‌یک از مقدمات استدلال فارابی منافاتی ندارد.

- گزینه ۴: مقدمه نخست استدلال فارابی است.

۱۱) استدلال ابن‌سینا این است که موجودات در ذات خود نسبت به وجود و عدم مساوی‌اند. و برای بیرون آمدن از تساوی و وجود داشتن نیازمند علتی هستند که خودش ممکن‌الوجود نباشد. ملاصدرا استدلال ابن‌سینا را ارتقا بخشید و توضیح داد که همه موجودات و واقعیات جهان، عین وابستگی و نیاز هستند و «وابستگی» و نیاز به غیر، سراسری وجود آنها را فرا گرفته است.

۱۲) بررسی عبارت نادرست: هر چیزی که وجودش از خودش نباشد، علتی مقدم بر خود دارد که به او وجود می‌دهد، یعنی، فقط در صورتی که علت موجود باشد، معلول هم موجود خواهد بود. ۱ ۲ ۳ ۴

۱۳) ابن‌سینا در برهان وجوب و امکان خود از واژه «طرف» برای واجب‌الوجود بالذات و علت‌العلل استفاده کرده است. از این جهت این برهان به برهان وسط و طرف نیز مشهور است. ۱ ۲ ۳ ۴

۱۴) هر چیزی که وجودش از خودش نباشد، علتی مقدم بر خود دارد که به او وجود می‌دهد. (رد گزینه ۱) در برهان فارابی از موجودات پیرامون خود شروع می‌کنیم که محسوس هستند، اما لزوماً همه علت‌ها و معلول‌ها محسوس نمی‌باشند. (رد گزینه ۲) اگر سلسله علت و معلول ابتدا و آغازی نداشته باشد، نوبت به معلول پیش روی ما نمی‌رسد. (رد گزینه ۳) فارابی معتقد بود که نه پدیده بدون علت داریم نه موجود بدون علت.

۱۵) عبارتهای گزینه ۲ و ۳ اگرچه به لحاظ محتوایی درست هستند ولی ارتباطی با موضوع سوال ندارند. در این بیت به دیدگاه ملاصدرا نزدیک می‌شویم که همه موجودات و واقعیات جهان، عین وابستگی و نیاز هستند و «وابستگی» و «نیاز به غیر»، سراسر وجود آنها را فرا گرفته است. ۱ ۲ ۳ ۴

۱۶) بررسی گزینه‌ها: ۱ ۲ ۳ ۴

گزینه ۱: هر ممکن و حادثی نیازمند علت است، نه هر چیزی!

گزینه ۲: اساس برهان فارابی بر تقدم علت بر معلول است.

گزینه ۳: نتیجه برهان وجوب و امکان ابن‌سینا، اثبات واجب‌الوجود بود.

گزینه ۴: در انتهای عبارت باید ذکر می‌شد که این سلسله تا بی‌نهایت ادامه دارد.

۱۷) ملاصدرا وابستگی و نیازمندی موجودات را «امکان فقری» می‌نامد. ۱ ۲ ۳ ۴

۱۸) این عبارت از ابن‌سینا است که در رساله‌ای درباره عشق آن را بیان می‌کند. ۱ ۲ ۳ ۴

۱۹) ابن‌سینا می‌گوید هر یک از ممکنات به واسطه حقیقت وجودش همیشه مشتاق کمالات و خیرات است و به حسب فطرت خود از بدی‌ها گریزان است. همین اشتیاق

ذاتی و ذوق فطری را که سبب بقای ممکنات و مخلوقات است عشق می‌نامیم. نه فقط مخصوص انسان‌ها بلکه برای همه مخلوقات (رد گزینه‌های ۲ و ۳) این عشق فطری و درونی است و با دلایل

عقلی و فلسفی ایجاد نشده است. (رد گزینه ۴)

اثبات وجود خداوند با کمک عقل و منطق اگرچه از جمله اهداف فیلسوفان خداپاور است، اما در زمره معیارهای یک زندگی معنادار برای فیلسوفان الهی قرار ندارد. ۱ ۲ ۳ ۴ ۲۰

پاسخنامه کلیدی

۱	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴

۶	۱	۲	۳	۴
۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴
۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴

۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	۴

۱۶	۱	۲	۳	۴
۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۸	۱	۲	۳	۴
۱۹	۱	۲	۳	۴
۲۰	۱	۲	۳	۴